

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

33. An raptores Virginum sint excludendi ab Immunitate Ecclesiae? Et deducitur deflorantem Monialem gaudere priuilegio Immunitatis. Ex part. 6. tract. 1. res. 14.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76442](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76442)

Principibus secularibus facultas administranda iustitia, cum id de se possint.

5. Respondeo ex supradicto textu non colligi incendiarios ad Ecclesiam confugisse: & de consilio Episcoporum Pontifex facit ibi mentionem, non quia ad Ecclesiam confugerint, sed ut cordate Reges & Principes procederent in assignandis penis delinquentibus, cum secundum ius antiquum essent varia. Ita Gloss. ibi. Adde quod constitutio Gregoriana derogat iuri communi, & omnia reduxit ad unam formam cum particulis taxatiuis, & clausulis prohibentibus.

Sup. hoc in Resol. præterita.

6. Unde ex his ego olim consului comburentes fores Ecclesiarum ad eam prædandam, gaudere eius immunitate: & tunc adduxi Peregrinum de immunit. cap. 12. num. 15. quem postea inuenio sequi Nouarium in summ. Bullar. tit. de immunit. num. 9. quia solum violantes Ecclesiam per homicidium & mutilationem in ea commissam, excluduntur ab eius immunitate. Ergo omnes alij illa gaudebunt.

RESOL. XXXII.

An deflorantes Moniales, & raptores Virginum gaudeant Immunitate Ecclesiarum: Et quid etiam, si reus deflorasset Monialem in ipsa Ecclesia Monasterij. Ex part. 4. tract. 1. Resol. 43.

Sup. hic in Resol. sequentem.

§. 1. Negatiuam sententiam docet Ludouicus Correa in relect. ad cap. inter alia, de immunit. Eccles. part. 3. num. 16. ubi sic ait: Ampliatur etiam resolutio hæc, ut procedat etiam in deflorante Monialem, ut non gaudeat in immunitate, si ad Ecclesiam confugiat. Ita ille, & ante illum Barbosa ad ordinem. Lustran. tom. 2. lib. 2. tit. 5. §. 2. num. 3.

2. Tamen ego contrariam sententiam teneo, stando etiam in iure communi: nam Correa ideo affirmatiuam sententiam tenet, quia putat raptores virginum non gaudere immunitate Ecclesiarum: unde hoc ampliatur ad deflorantes Monialem. Verum raptores virginum gaudere Ecclesiarum immunitate ex iure Canonico, firmant Hostiensis, Archidiaconus, Belamera, Abbas & omnes Canonista, & casuista, quos adducit & sequitur Peregrin. de immunit. Eccles. cap. 12. num. 14. Fagundez part. 2. lib. 4. cap. 4. n. 47. Layman in Theol. moral. lib. 4. tract. 9. cap. 2. num. 8. Farinacius in append. de immunit. cap. 6. num. 88. Tullius ver. Ecclesia, concl. 11. num. 35. & 36. Gutierrez pract. 99. lib. 3. quest. 5. & alij.

3. Sed quidquid sit de iure communi, hodie stante constitutione Gregorij XIV. puro raptores virginum & deflorantes Moniales gaudere immunitate Ecclesiarum, quia supradicti casus non sunt inter exceptuatos à Pontifice in dicta Bulla ergo gaudent immunitate. Et hæc opinio, procedit, etiamsi reus deflorasset Monialem in ipsa Ecclesia monasterij, nam in Bulla exceptuatur tantum homicidium, & mutilatio membrorum facta in Ecclesiis. Ergo alia delicta in illis perpetrata, licet enormissima, gaudebunt eorum immunitate, ut satis ego ipse cum multis alijs firmant in part. 1. tract. 1. resolut. 2. quicquid asserat Portet, in dub. regul. ver. Ecclesia immunitas, num. 15.

Quæ hic est supra Resol. 21. & in alijs eius annot.

Sup. difficultatibus huius tituli in Resol. præterita.

RESOL. XXXIII.

An raptores virginum sint excludendi ab Immunitate Ecclesiarum

Et deducitur deflorantem Monialem gaudere privilegio Immunitatis. Ex part. 6. tract. 1. Resol. 14.

§. 1. Affirmatiuè responderet Sarpus cap. 6. fol. 49. sic allensens. Præter homicidas lex civilis raptores etiam Virginum ab Ecclesiarum immunitate excludit: delictum enim est, in quo necessario insunt artes, vis, iniuria, non minus Reipublicæ quam private familie, præcipueque ipsi mulieri illata. Hæc ille.

Ad fulcendam doctrinam huius Resol. supra ex Resol. 27. §. Quarto sep-timo. & infra ex Resol. 45. §. Ad legem 1. & ex Resol. 56. §. Nec valet.

2. Sed negatiuam sententiam propositis tenendam esse puto ex ratione sæpe superius allata, nempe quia raptus huiusmodi Virginum non est inter crimina exceptuata à Gregorio in sua Bulla. Verum difficultas est, quid dicendum de iure communi? & etiam negatiuè respondendum esse puto; quia casus hic non inuenitur exceptus; immò in cap. de raptoribus 30. quest. 1. conceditur immunitas. Et ita hanc sententiam docet Gutierrez in pract. quest. lib. 3. quest. 5. per tot. Germonius de sacr. immunitate, lib. 3. cap. 16. num. 57. Bonacina tom. 3. disput. 3. quest. 7. punct. 5. num. 8. Fagundez part. 2. lib. 4. cap. 4. num. 48. Farinacius mutans sententiam de immunitate, cap. 6. num. 88. Guallinus tom. 1. defens. 1. cap. 37. num. 72. Layman lib. 4. tract. 9. cap. 3. num. 9. Castris Palauis tom. 2. tract. 11. disp. unic. punct. 10. num. 5. Pellicus de esse. Sacerd. lib. 1. cap. 9. dub. 11. num. 113. Azorius p. 2. lib. 9. cap. 9. quest. 9. §. quid verò; & alij penes ipsos.

3. Unde aduersus Sarpum, qui pro sua sententia adducit legem civilem Authenti de mandatis Principum, & neque autem, negantem Raptoribus Virginum immunitatem. Respondeo fuisse correctam per ius Canonicum, quod seruandum esse in materia immunitatis sine errore negari non potest. Et idem Villalobos in summa 10. 2. tr. 39. §. ff. de iur. 7. num. 15. sic asserit. [Quanto à los Raptores de las Virgenes se hà de dezir, que de derecho civil no les vale la Yglesia, como consta de vn texto: mas esto es ta corregido por el derecho Canonico, y assi el dia de oy les vale, como tieney Angelo, y Syluestro, y dize Iuan Fabro, que approua esto la costumbre, y refiere la Alessandro, que a conseja esto, y dize que es opinion comun, y lo mismo dize Henrico Boych, y dize Iulio Claro, que assi lo vio practicar muchas vezes.]

4. Nec valet aliud argumentum Sarpi, quod hoc crimen sit perniciosum non solum personæ, cui infertur iniuria, sed Reipublicæ: nam respondeo, quod in cap. inter alia, de immunit. dicitur sic, quantumcumque grauius delicta perpetraverit, non est reus ab Ecclesia educendus, nisi in casibus ibi expressis. Et sic Panormitanus ibid. num. 17. dicit decisionem illius capituli non esse extendendam ad alios casus, quod etiam docuit Gomez tom. 3. var. cap. 10. num. 2. & Boslius tit. de captiua, num. 32. cum alijs.

5. Dicendum est igitur ex identitate, vel maiori-tate rationis textum illum non esse extendendum ad alios casus. Primò, quia facienda non est extensio ex identitate rationis, quando talis extensio præiudicat causæ fauorabili, qualis est Ecclesiastica immunitas. Secundo quia si ultra casus exceptos liceret alios ob identitatem, vel maioritatem rationis excipere, regula assignata in dicto cap. inter alia destrueretur; quia nihil firmum & stabile esset constitutum: illud autem est absurdum. Tertio quia pœne locum non habent, nisi in casibus expressis. Ergo, &c. Unde ex his omnibus refellendus venit Raphaël de la Torre tom. 2. in 2. 2. Diui Thoma questio 99. artic. 3. disputatio 7. gradu 8. ubi sic ait. Quarta exceptio de Raptoribus Virginum ab aliquibus reprobat, & ab aliquibus admittitur, vnusquisque

in suo sensu abundet; non enim video clara iura Canonica hanc exceptionem firmantia. Ita ille. Sed pace viri docti iura in hac re sunt clara, & ita communiter à veteribus, atque recentioribus Canonistis atque Theologis intelliguntur.

6. Nec valet dicere in fauorem Raphaëlis de la Torre Decretum cap. de Raptoribus 36. quæst. superius adducti, non esse Concilij vniuersalis, sed Prouincialis, & idè non ligare omnes: nam respondeo, quòd cum ab Ecclesia sit receptum, ab omnibus seruari debet. Deinde per ius Canonicum Regula est constituta, vt delinquentes propter nullum crimen, quantumcumque graue sit, possint ab Ecclesia extrahi, nisi in casibus exceptis. Sed hic casus per ius Canonicum antiquum non excipitur, vt patet in dicto cap. inter alia; ergo gaudere debet immunitate; & iura sunt clara in eius fauorem.

Sup. hoc in Ref. 57. a lib. 7.

7. Ad id verò, quòd pro probabilitate contrariæ sententiæ adducit Suarez de Relig. tom. 1. lib. 3. cap. 11. num. 17. nempe Raptores Virginum inelufos esse sub nomine publicorum Latronum in dicto cap. inter alia: iam ex superius dictis patet responsio. Ad quòd dicitur sit publicus Lator, qui per cap. inter alia gaudere non debet immunitate Ecclesiarum ex communi sententiâ Doctorum, vt supra visum est, debet sepius in itineribus publicis cum armis & violentia furari, aliter non priuabitur immunitate; quo pacto Deus bone, semel rapiens Virgines includi potest sub nomine publici Latronis; non est igitur in hoc audiendus Suarez, qui etiam non debebat pro hac sententiâ consuetudinem in contrarium adducere; nam, vt supra probatum est, non admittitur consuetudo contra immunitatem Ecclesiasticam.

Sup. in Ref. 57. a lib. 7. Quæ hic est Ref. antecedens.

8. Notandum est hîc etiam obiter ex suprascriptis contra aliquos deflorantem Monialium gaudere priuilegio immunitatis. Vide me ipsum in p. 4. r. 1. * ref. 43.

RESOL. XXXIV.

An Clerici gaudeant Immunitate Ecclesiarum, ita vt ad Ecclesiam confugientes pro criminibus non exceptis in Bulla, ab eandem iudicibus Ecclesiasticis inuiti extrahi non possint ab ea? Ex part. 1. tract. 1. Ref. 24.

Sup. hoc in Ref. 57. a lib. 7. Quæ hic est Ref. antecedens.

§. 1. Difficilis est ista quæstio, & inter veteres, & recentiores Theologos, & Canonistas non parum agitata. Prima opinio asserit non gaudere. Ita Villadieg. in polit. c. 3. num. 213. Heuia in Cuius Phil. p. 3. §. 12. n. 17. Abb. in c. inter alia num. 13. de immunit. Eccl. & alij Iurisperiti, quos citat Guttier. pract. 99. lib. 3. n. 1. & Authores infra citandi, Idem ex noterioribus docet Bellet. in disq. cler. p. 1. tit. 3. §. 15. n. 1. Geneuenf. in prac. cap. 17. num. 11. Tanner. in 2. 2. disq. 5. quæst. 8. dub. 1. n. 16. Peregr. de immunit. c. 12. n. 3. Megal. in 3. p. lib. 4. cap. 2. n. 34. Bonacina de legib. disp. 3. p. 7. §. 3. n. 7. Fagundez de Præcep. Eccl. tr. 2. lib. 4. cap. 4. n. 52. Suarez de Relig. tom. 1. tract. 2. lib. 3. c. 10. n. 6. Lopez in instrum. p. 2. c. 285. Azor. p. 2. lib. 9. c. 9. q. 9. Portel, in instrum. regul. ver. Eccl. immunit. n. 13. Homobon. de Exam. Eccl. p. 1. tract. 11. c. 12. q. 26. sup. p. 3. & alij. Probatur hæc opinio; quia, vt ait Fagundez, cum hæc immunitas nõ sit de iure diuino, sed de iure canonico, & positivo; idè nõ ligat Iudices Ecclesiasticos, vt patet ex praxi, & consuetudine. Abbas vbi sup. prosecquitur ex fundamento in confirmatione huius opinionis. Deinde argumentatur Peregrin. ex verbis Bullæ Gregorij; nam ibi solum de laicis Summus Pontifex facit mentionem; ergo excludit Clericos ab ista immunitate, & ita seruati per consuetudine testatur. At his minime obstantibus.

Tom. 1 X.

2. Secunda sententiâ docet Clericos gaudere hac immunitate. Et ita docet nouissimè Salgado de protectione regia. tom. 2. p. 2. c. 4. num. 115. & Romana conf. 226. quod incipit: Spectabilis Domine, & in conf. 234. probat, non solum Clericos de iure Canonico habere immunitatem, sed tenet, maiorem esse rationem, cur Clericus in Ecclesia capi nequeat, quàm laicus. Idem docet Episcopus Diaz in Pract. crim. cap. 223. in fine. Iulius Clav. in Pract. §. fin. q. 30. num. 16. & Zerola in Praxi Episc. part. 1. §. Immunitas Ecclesiastica. ver. 8. Decian. tom. 2. lib. 6. cap. 26. num. 1. Ioan. Maria Monticellus in sua Pract. crimin. regul. 12. n. 18. Couraruias lib. 2. ar. cap. 20. num. 16. Et hanc sententiâ citans, alios, veriores; & communiorum putat Bobadilla in Polit. tom. 1. lib. 2. cap. 14. num. 17. in Glossa lit. P. & nouissimè docet hanc sententiâ Farinac. tit. de carcer. quæst. 28. num. 7. & in terminis nostra Bullæ Ambrosinus de immunit. cap. 12. per totum. Duardus in Bulla Cæn. lib. 2. can. 15. quæst. 16. num. 13. & magis ample Petrus Cenedo in suis quæstionibus Canonicis, quæst. 42. per totam. vbi asserit, Iudices Ecclesiasticos, extrahendo Clericos ab Ecclesia sine licentiâ Summi Pontificis, in casibus non expressis, incurrere in penas, & censuras latas contra violantes immunitatem Ecclesiarum, Et probatur hæc sententiâ: quia iura Canonica, & ciuilia indistinctè loquuntur, & indistinctè, ac generaliter ergo tam laici, quam Clerici complectuntur ex authoritate leg. de pretio. ff. de publicat. Cæteras rationes adducit Ambrosin. & alij. Restat modo respondere ad argumenta in contrarium; sed, quia in his laboribus breuitati studeo; solutionem argumenti Fagundez inuenies apud Pet. Cened. in Cen. 42. n. 11. Argumenta verò Abbatis satis soluta sunt à Decian. vbi sup. tom. 2. lib. 6. cap. 26. n. 1. & à Cardinali in cap. inter alia. de immunit. q. 6. Ad argumentum verò Peregrini responderet Gambac. de Immunit. lib. 4. c. 11. n. 8. vbi probat, in Constitutione Greg. XIV. adesse mentionem de Clericis, & Ecclesiasticis.

RESOL. XXXV.

An Clerici confugientes ad Ecclesiam gaudeant Immunitate? Ex part. 3. tract. 1. Ref. 35.

§. 1. Contra aliquos affirmatiuam sententiâ docent in tract. de immunit. Eccles. part. 1. * ref. 24. cum multis DD. quibus nunc addo Layman. in Theolog. mor. lib. 4. tract. 9. c. 3. num. 13. Barbofam in collect. tom. 1. lib. 3. tit. 49. cap. 6. num. 14. & Lotterium de benef. tom. 1. lib. 1. quæst. 13. n. 113. & ita determinatum fuisse à sacra Cardinalium Congregatione tam Concilij Tridentini interpretum, quam Episcoporum, & Regularium inuenio; fuit enim Neocastrum quidam Clericus in minoribus constitutus, qui in an. 1618. ob patrum homicidium ad Ecclesiam confugerat, & cum fuerit à Vicario Generali inde extractus, fuit dubitatum, an hoc legitimè fecerit; Vicarius assererat quòd sic, fultus authoritate Abbatis, & aliorum, sed Episcopus Petrus Franciscus Montorius de hac re sacram Cardinalium Congregationem consuluit, quæ sic consulta respondit per Illustrissimum Cardinalem Iustinianum.

* Quæ hic est Ref. antecedens, & eusdem in alio, §. eius. annot.

2. [Molto Illustrate, è Reuerendissimo Signore come fratello. Hò riceuuto vna lettera di V. S. delli xi. del passato, è per risposta gli dico che nella Congregatione del Concilio è stata seguitata l'opinione contro l'Abbate, che Ecclesiastici godano l'immunita delle Chiefe, perche il priuilegio è dato alla Chiefa, è cossi sequita à tenere la Congregatione dei Vesconi. Io poi sono ad solito suo, è le prego ogni vero content.